

Actividade de mobilización SAME 2014

OBXECTIVOS

- 1 Recapitular o traballado sobre a importancia de contar cunha educación inclusiva e a necesidade do cumprimento do compromiso dos países para lograr a Educación para Todos e Todas en 2015.**
- 2 Participar na actividade de mobilización mundial** onde os e as participantes poidan denunciar as barreiras que enfrontan as persoas con discapacidade para exercer o seu dereito á educación, en especial as persoas dos países do Sur.
- 3 Facilitar un espazo** para que os e as participantes pidan responsabilidades á clase política para que o dereito á educación das persoas con discapacidade sexa unha realidade presente en todo o mundo.

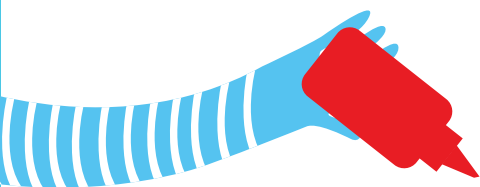
COMPETENCIAS

Lingüística

Social e cidadá

Emocional

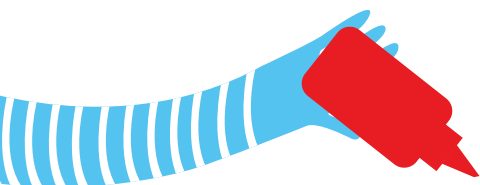
Iniciativa e autonomía persoal

INTRODUCCIÓN

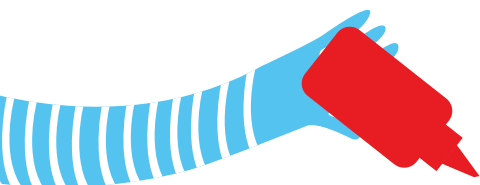
Propómosvos participar nun xogo de casas chamado “Avanza por unha educación para Todos e Todas”.

- Trátase dun xogo no que poden participar **persoas de diferentes idades**. Por iso, para simplificalo, incluímos unha **versión adaptada**.
- Consiste nun camiño de **63 casas** (podedes descargalas no documento complementario). A metade son casas de paso sen proba adxudicada, e a outra metade son casas especiais e si **teñen algunha proba** onde os grupos de participantes reflexionarán sobre as barreiras que enfrontan as persoas con discapacidade para exercer o seu dereito á educación, especialmente aquelas persoas que viven en realidades desfavorecidas de países do Sur.
- A cada grupo entregaráselle unha **“bitácora do camiño”** onde apuntarán as súas reflexións e propostas ao longo do camiño de casas.
- Ao rematar o xogo, propomos **convidar a unha personalidade da clase política** da vosa localidade a xogar, para así dispor dun espazo onde podan pedirlle responsabilidades e compromisos para que a educación para Todos e Todas se torne unha realidade, especialmente nos países do Sur. Para contactar co político ou a política, ofrecémosvos unhas pautas e un modelo de carta de convite no Anexo 1.
- A actividade completa consta de **catro sesións** de aproximadamente unha hora cada unha:
 - * **Primeira sesión:** Configuraranse os grupos, o máis variados posible, e a cada grupo entregaráselle a súa bitácora do camiño (ver Anexo 2). Nesta sesión os grupos poden deseñar parte do material da actividade creando as súas fichas (cun símbolo ou unha palabra que os identifique como grupo no camiño cara unha educación para Todos e Todas) ou a súa bitácora do camiño (deseñando unha portada para despois engadir as follas do Anexo 2)
 - * **Segunda sesión:** Realizarase o xogo, onde as casas (tamaño A3 ou A4) estarán colocadas por separado nun espazo amplo. Os e as participantes para movérense dunha a outra, moverán a súa ficha e desprazaranse fisicamente. Cada grupo poderá presenciar as probas do resto.
 - * **Terceira sesión:** Prepararase a visita da personalidade da clase política ou se non foi posible o convite, unha carta que se enviará ao concello local coas propostas dos grupos.
 - * **Cuarta sesión:** Se foi posible o convite, realizarase con el ou ela unha versión acurtada da actividade. A personalidade da clase política tirará os dados e os diferentes grupos explicaranlle o comentado nas probas nas que caía. Así mesmo, deixarase un espazo para que el ou ela exprese os seus compromisos e tome notas na súa bitácora do camiño.
- Por último, incluímos unha **versión abreviada** onde se describen formas de acurtar o descrito anteriormente, de maneira que cada grupo ou centro realice tantas sesións como o seu tempo lle permita. Por exemplo, a versión máis curta pode constar de **dúas sesións** de hora e media, unha delas para configurar os grupos, repartir o material previamente deseñado polas persoas que dinamizan e realizar o xogo. E outra sesión onde se terá a visita da personalidade da clase política ou se preparará a carta ou documento que se enviará ao concello local.

MATERIAIS NECESARIOS

- * Post-it de cores.
- * Folios brancos de papel.
- * Pintura de dedos de cores.
- * Papel continuo.
- * Rotuladores de punta gorda.
- * Rotuladores normais de cores.
- * Lapis.
- * Borradores.
- * Xices de cores.
- * Bolígrafos.
- * Plastilina de cores.
- * Cronómetro, reloxo de area ou similar.
- * Aros.
- * Paus ou conos (os que usualmente se utilizan en Educación Física).
- * Corda fina longa.
- * Pinzas (as utilizadas para pendurar a roupa).
- * Panos ou trapos (para poder tapar os ollos).
- * Pelotas de baloncesto, tenis ou outra modalidade.
- * Pedras (se non son naturais, poden utilizarse debuxos de Internet).
- * Globos de cores.

INSTRUCCIÓN PARA AS CASAS QUE CONTEÑEN PROBAS

→ Casa 1:

É a casa de saída onde se situarán todas as equipas e comezarán a tirar os dados.

Casas 5, 9, 14, 18, 23, 27, 30, 36, 40, 46, 50, 54 e 58 de escola:

Haberá post-it de cores. Cada grupo collerá tres post-it e completará a frase “a escola que máis me gusta é aquela que...”. Cando rematen, lerán as súas frases en alto e pegarán os post-it na súa bitácora. Despois colleranse das mans, berrarán “de educación a educación, cada capacidade suma mogollón” e tirarán de novo os dados.

Versión abreviada: Incluir 6 casas deste tipo. En cada unha completárase un adhesivo.

Versión adaptada: Incluir 8 casas deste tipo. Haberá un post-it por casa. O grupo dirá en alto a súa idea, e a persoa que dinamiza apuntaráo. Daráselles pistas (ex.: “...é aquela que ten...”, “é aquela onde os e as profes...”).

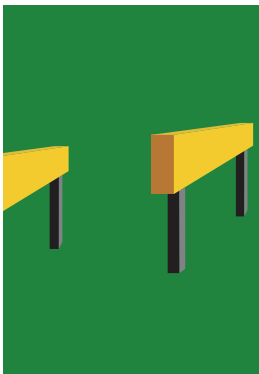
Casas 11, 21, 33, 42 e 52 de rexeitamento social:

Despois de realizar cada proba, o grupo quedárase unha quenda sen xogar:

*** Casa nº 11 (barreiras ideolóxicas):** Atoparán folios no chan cunha capacidade escrita cada un (ex.: ler unha poesía, cantar unha canción, facer un debuxo, dar unha aperta, facer un bocadillo, escribir palabras bonitas, contar un chiste, facer cóxegas a un amigo, etc.).

Ao lado de cada folio haberá un bote de pintura de dedos de cor diferente ao resto. Os e as participantes lerán os folios e se consideran que teñen esa capacidade, pintaranse coa cor que corresponda, un dedo da man. Cando rematen, plantarán as súas mans pintadas nun mural que estará colocado á beira dos folios e que terá por lema “sumemos capacidades para unha educación para Todos e Todas”. As mans dos seguintes grupos incluíranse no mesmo mural.

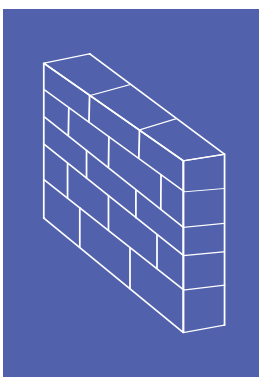
Por último léselles o seguinte testemuño de **Elizabeth, 12 anos (Bolivia)**: “Por complicacións no parto, perdín a vista. Desde entón non podo ver, pero podo cantar, danzar, seime as táboas de multiplicar e fago figuras de barro, aprendino na casa porque meus pais non me deixan ir á escola, din que non servirá de nada”. Por último, preguntáraselles: **como cres que se sente Elizabeth nesa situación?** A resposta apuntáranas nas bitácoras.

* **Casa nº 21 (barreiras ideolóxicas):** Ao chegar a esta proba, os grupos atoparanse cunhas pedras no chan e uns rotuladores de punta gorda e preguntáraselles, **que obstáculos ou dificultades credes que atopan as persoas con discapacidade na escola?**

Escribirán a resposta nas pedras. Na pedra non teñen que escribir toda a frase, senón a palabra que represente. Polo menos, ten que haber tres ideas por grupo.

Por último leráselles o seguinte testemuño de **Alexandre, 15 anos (Mozambique):** “Ata os 10 anos fun á escola, pero un día de volta a casa, pisei unha mina anti-persoas. Perdín o brazo dereito. Desde entón os e as profesoras do colexio non me deixan acudir porque din que non poden atenderme”. Despois preguntáraselles: **como cres que se sente Alexandre nesa situación?** A resposta apuntarana nas bitácoras.

* **Casa nº 33 (barreiras ideolóxicas):** A cada membro dáselles tres aros e pídeselles que se coloquen detrás dunha liña de referencia. Tentarán meter os aros nuns paus ubicados a unha distancia considerable deles e delas, mentres os demais grupos berraranlles mensaxes negativas como “ides fallar”, “non podedes”, “non o sabedes facer”. Avísaselles de que se profiren insultos quedarán eliminados ou eliminadas da actividade. Cando rematen, cóntanse os aros que conseguiron meter nos paus. Posteriormente realízase a mesma proba, pero esta vez as mensaxes do resto dos grupos serán de ánimo como “ánimo que podedes facelo”, “confía”, “tranquilos/as que sabedes”.

Ao rematar compáranse cantos aros deron metido coas mensaxes negativas e cantos coas mensaxes positivas, e léseles o seguinte testemuño de **Marilyn, 9 anos (Perú):** “Marilyn quedou xorda aos tres anos, por unha medicación mal administrada. Marilyn acode ás aulas todos os días, algo que nunca deixou de facer, pero en moitas ocasións ten dificultades para comunicarse cos seus compañeiros/as e profesores/as, xa que ninguén coñece a lingua de signos peruana”. Despois preguntáraselles: **como cres que se sente Marilyn nesa situación?** A resposta apuntarana nas bitácoras.

* **Casa nº 42 (barreiras ideolóxicas):** Nesta proba encontraranse cun recipiente con pinzas de pendurar a roupa, unhas tarxetiñas, rotuladores e unha corda atada dun punto a outro (a unha cadeira, un pau ou simplemente suxeitada entre dúas persoas). Pediráselles que apunten nas tarxetas aquelas palabras negativas (etiquetas) que en ocasións se pensan ao redor das persoas con discapacidade que van á escola, e que as penduren na corda coas pinzas.

Cando rematen, léseles o seguinte testemuño de **Dahirou, 5 anos (Camerún):** “Dahirou vive nunha aldea de Camerún, a súa familia apenas o saca á rúa, disque teñen medo a que os seus veciños e veciñas os culpen da súa discapacidade mental”. Despois preguntáraselles: **como cres que se sente Dahirou nesa situación?** A resposta apuntarana nas bitácoras.

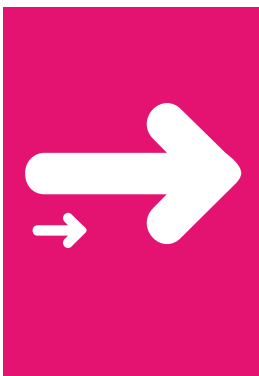

* **Casa nº 52 (barreras ideolóxicas):** Pediráselles que entre todos e todas resolvan o labirinto do Anexo 3. Para iso dáselles un tempo determinado, por exemplo, dous minutos.

Cando rematen, leráselles o seguinte testemuño de **Saima, 10 anos (Pakistán)**: “Encántame a escola pero para chegar ás aulas é todo un labirinto! Entre os chanzos da entrada, varios andares e o estreito que é o pupitre... Demoro case unha hora en prepararme para comezar as aulas”. Despois preguntaráselles: **como cres que se sente Saima nesa situación?** A resposta apuntarana nas bitácoras.

Versión abreviada: Escoller tres das 6 casas para incluír no xogo.

Versión adaptada: Inclúranse as casillas 1, 3 e 5. Na casa 1, a persoa que dinamiza será quen lea as capacidades unha a unha, e os/as participantes íranse pintando os dedos por quendas.

Casas 3, 16, 34 e 62 de frecha:

Explicáselles que caeron nas casas dos Obxectivos de Dakar e preguntáselles se saben o que son. Se non o saben, explicaráselle que son 6 obxectivos que nacen no Foro de Dakar no ano 2010 e que están destinados a conseguir a Educación para Todos e Todas en todos os países do mundo no ano 2015. Na proba atoparán uns globos cun papeliño dentro de cada un (ver Anexo 4), onde están escritos os Obxectivos de Dakar partidos pola metade.

Os membros do grupo terán que inflar os globos, atalos, explotalos sentándose neles e recoller os papeliños que teñan atopado para xuntar as metades ata conseguir completar os obxectivos de maneira correcta.

Despois de xuntar as metades:

* **Na casa nº 3**, explicarán nas súas bitácoras a importancia dos dous obxectivos que teñen que ver coa infancia.

* **Na casa nº 16**, explicarán nas súas bitácoras a importancia dos dous obxectivos que falan da educación dos persoas mozas e adultas.

* **Na casa nº 34**, explicarán nas súas bitácoras a importancia do obxectivo de igualdade de xénero na educación.

* **Na casa nº 62**, explicarán nas súas bitácoras a importancia do obxectivo da calidade educativa.

Versión abreviada: Incluir 2 casas deste tipo. En cada unha, o grupo que caia escollerá dous dos seis Obxectivos de Dakar para explicar na súa bitácora.

Versión adaptada: Incluir 3 casas deste tipo. Despois de explotar os globos sentándose neles, emparellarán os papeliños que teñen o mesmo símbolo (Anexo 4). A persoa que dinamiza lerá en alto o resultado.

Casas 2, 7, 12, 26, 39 e 48 da man amiga:

Despois de realizar cada proba, o grupo avanzará dúas casas:

*** Casa nº 2 (barreiras físicas):** Na proba experimentarán a discapacidade visual. Por quendas, cada membro do grupo terá que completar un percorrido cos ollos vendados, mentres o resto dos seus compañeiros berraranlles as indicacións. No percorrido deberán arrodear uns paus ou conos situados a unha distancia determinada, sen tocalos, xa que se os rozar, terán que volver comezar. Para rematar a proba, teñen que facer correctamente o percorrido polo menos tres persoas do grupo.

Posteriormente pregúntaselles: **que proporiades aos gobernos para que os centros escolares sexan accesibles para as persoas con discapacidade visual?** A resposta escribirana nas súas bitácoras.

*** Casa nº 7 (barreiras mentais):** A persoa que dinamiza le uns trabalinguas que todos os membros do grupo teñen que repetir á vez de xeito correcto (poden obterse exemplos en <http://trabalenguasenespanol.com/?page=1>). Para rematar a proba teñen que conseguir repetir de maneira seguida polo menos dous trabalinguas.

Despois preguntáraselles: **que proporiades aos gobernos para que o material educativo o podan entender todos os alumnos e alumnas?** A resposta escribirana nas súas bitácoras.

*** Casa nº 12 (barreiras físicas):** Na proba experimentarán a discapacidade motora. Os membros do grupo sentaranse no chan, nunha fila horizontal. Por quendas, daráselles unha pelota de baloncesto, tenis ou similar. O exercicio consiste en ter que meter a pelota nun espazo determinado, xa sexa nunha canastra ou nun espazo pintado no chan. Indicaráselles que non poderán moverse do seu sitio porque non poden utilizar as pernas, polo que se manterán sentados e sentadas.

Posteriormente contarase cantas pelotas conseguiron meter e pregúntaselles: **que proporiades aos gobernos para que os centros escolares sexan accesibles para as persoas con discapacidade motora?** A resposta escribirana nas súas bitácoras.

*** Casa nº 26 (barreiras comunicativas):** Entregarase un cacho de plastilina ou un folio e ceras de cores por grupo e pediráselles que imaxinen que só poden comunicarse cos e cas demais a través dese material, así que pídeselles facer tres “obras”: como expresariades que estades tristes porque os vossos amigos/as non vos deixan xogar con eles/as?; como expresariades que non vos presta que outros nenos ou nenas se rían dun compañeiro ou compañeira da vosa aula?; como expresariades que todos e todas temos dereito a aprendermos a ler e escribir?, etc. Despois colócase o resultado nunha zona que se habilite para iso.

Posteriormente pregúntaselles: **que proporiades aos gobernos para que as persoas con discapacidade que teñen problemas de comunicación podan estar na aula coma o resto dos seus compañeiros/as?** A resposta escribirana nas súas bitácoras.

*** Casa nº 39 (barreiras mentais):** Pediráselles que todo o grupo á vez conte números en voz alta e en diferente orde. Por exemplo: os números pares de 100 a 50; os números impares de 25 a 45; do 1 ao 30 os múltiplos de tres... Cada grupo dirá unha serie. Se alguén se trabuca, volverán comezar.

Despois preguntáráselles: **que proporiades aos gobernos para que se atenda axeitadamente nas aulas aos alumnos e alumnas con discapacidade mental?** A resposta escribirana nas súas bitácoras.

*** Casa nº 48 (barreiras comunicativas):** A persoa que dinamiza lerá ao grupo unhas frases que están ao revés e que teñen que adiviñar, ex. “nóicacude á otiered” (dereito á educación); “sedadicapac somemus” (sumemos capacidades); “edadilac ed nóicacude” (educación de calidade)... Os e as participantes terán que adiviñar que se está dicindo. Leranse dúas frases por cada grupo, e cada frase só se repetirá dúas veces.

Posteriormente preguntáráselles: **que proporiades aos gobernos para que as persoas con discapacidade que teñen problemas de comunicación podan estar na aula coma o resto dos seus compañeiros/as?** A resposta escribirana nas súas bitácoras.

Versión abreviada: Elixiranse 3 casas para incluír no xogo, unha de cada tipo de barreira.

Versión adaptada: Incluíranse as casas 10,11 e 13, adaptadas. É dicir, na casa 1 farán o percorrido cos ollos descubertos pero á pata coxa; na casa 11 repetirán só un trabalinguas o máis sinxelo posible; e na casa 13 realizarán un par de debuxos ou de obras de plastilina.

Casa 59 de total falta de recursos:

A cada grupo que caia nesta casa leráselle o seguinte texto para explicarlles a razón pola cal teñen que volver comezar:

“Benvidos ao 2015... Como sabedes, en abril do ano 2000, celebrouse o Foro Mundial de Educación en Dakar (Senegal), ao que asistiron máis de 1.100 participantes provenientes de 164 países e se comprometeron a aumentar os seus esforzos para mellorar a Educación para Todos e Todas. Estes esforzos en realidade requiren dun gran esforzo global, non soamente político, senón tamén social. Pero ao caerdes na casa perdestes o apoio da comunidade internacional; o apoio dos diferentes gobernos; das ONG, sindicatos e asociacións; das escolas e o profesorado e de toda a sociedade civil. É dicir, acabades de perder todo ese apoio global que precisades para conseguir chegar a unha educación para

Todos e Todas, polo tanto, sentimos comunicarvos que debedes volver á casa de saída”.

Versión abreviada: Esta casa pode omitirse, para así non ter grupos que teñan que volver comezar o xogo, o que suporía, se cadra, máis tempo para rematar a actividade.

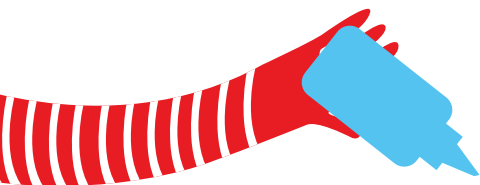
Versión adaptada: En lugar do texto anterior, lerase o seguinte texto:

 “Imaxinade que nesta casilla chegastes ao ano 2015... Como sabedes, no ano 2000, é dicir, hai xa trece anos, celebrouse unha gran reunión en Senegal, un país de África, á cal asistiron moitísimos países do mundo. Alí tomaron a decisión de que se habían esforzar moito, pero é que moito moito, para conseguir que no ano 2015 todas as persoas do mundo tivesen unha mellor educación. Pero, ao caer nesta casa, tendes que retroceder cinco casas porque estades no 2015 e aínda non temos unha educación mellor para todo o mundo”.

O xogo remata cando un dos grupos chegue á última casa, a casa 63 (na versión abreviada, tal vez sexa a casa 30).

Neste momento explicámoslles que para rematar o xogo teñen que recompilar e pegar as follas das bitácoras de todos os grupos nun mural habilitado para iso, que terá por lema **“Sumemos capacidades. Polo dereito a unha educación inclusiva”**.

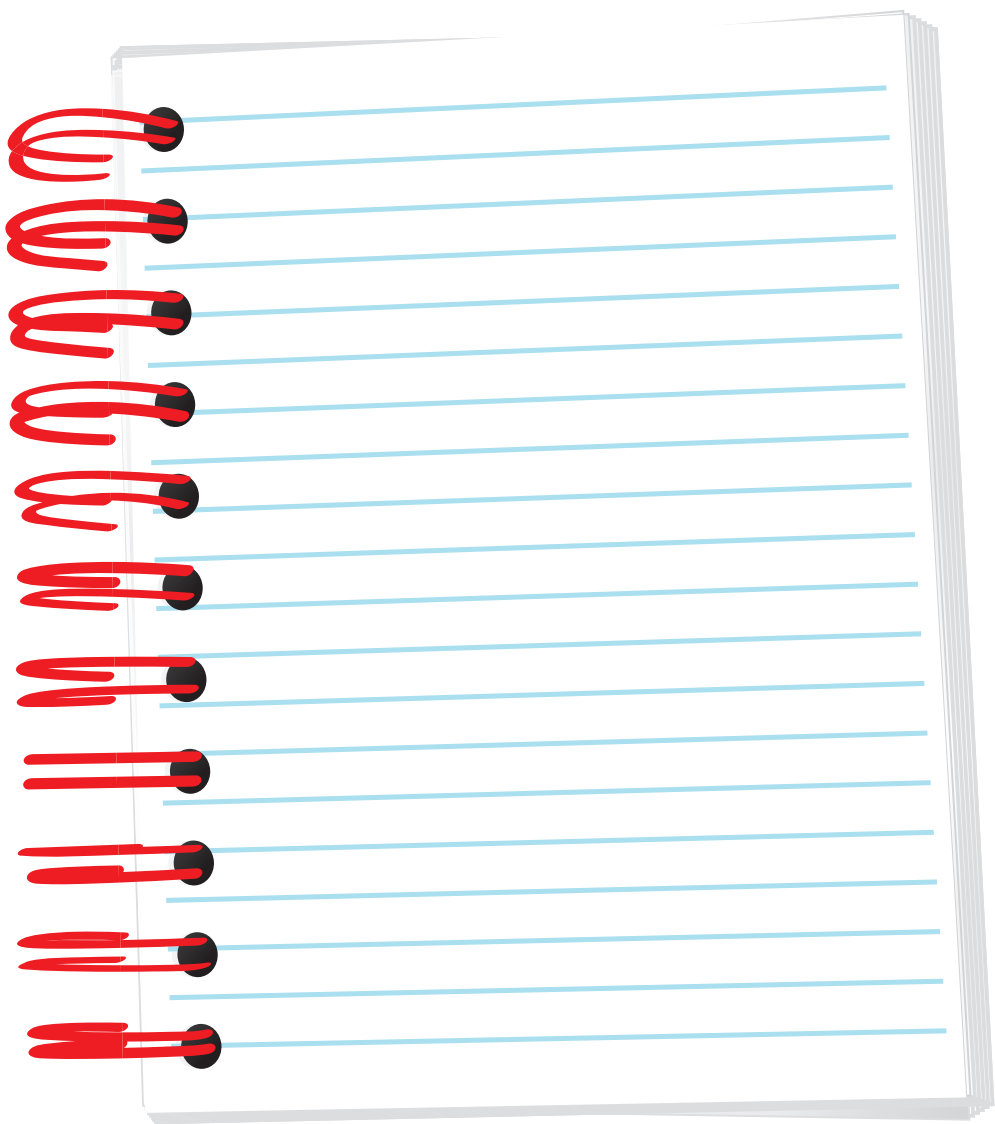
ANEXOS

ANEXO 1:

MODELO DE CARTA DE CONVITE PARA OS/AS NOSOS/AS REPRESENTANTES POLÍTICOS PARA A SÚA PARTICIPACIÓN NO XOGO. *AVANZA POR UNHA EDUCACIÓN PARA TODOS E TODAS.*

Descarga o documento adxunto de word.

ANEXO 2:
CADERNO PARA A BITÁCORA DO CAMIÑO

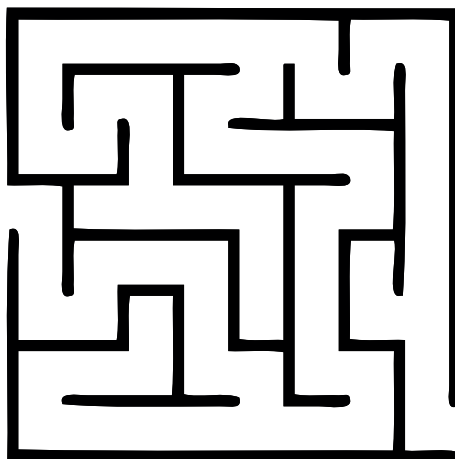

ANEXO 3: **LABIRINTOS A RESOLVER**

Para a versión completa¹:

Para a versión adaptada²:

1 Recuperado de http://detodounpoco-ale.blogspot.com.es/2008_07_01_archive.html

2 Recuperado de <http://www.jugarycolorear.com/2010/02/700-laberintos-para-ninos.html>

ANEXO 4:
OS OBXECTIVOS DE DAKAR

**Para a versión completa, recurrar os seguintes
cadros para introducilos nos globos:**

Infancia

Mellorar a educación integral infantil e...	...estendela.
Escola primaria gratuíta, obrigatoria e...	...de calidade para todos os nenos e as nenas e que a rematen.

Mozos/as e adultos

Atender todas as necesidades de aprendizaxe de todas as persoas mozas e adultas...	...preparándoas para a vida activa.
Aumentar para 2015 nun 50% o número de persoas adultas alfabetizadas especialmente...	...mulleres e facilitarlles o acceso á educación permanente.

Igualdade de xénero

Acadar a igualdade de xénero na educación para 2015 garantindo o acceso das...	...nenas a unha educación básica de calidade e a un bo rendemento.
--	---

Calidade da educación

Mellorar a calidade da educación con especial fincapé en...	...a lectoescritura e matemáticas.
--	------------------------------------

**Para a versión adaptada, recurtar os seguintes
cadros para introducilos nos globos:**

Infancia

Mellorar a educación infantil para...
Que a escola primaria sexa para todos e todas...

...todos os nenos e nenas do mundo.
...boa, gratuíta e ademais permita que todos os nenos e nenas a rematen.

Mozos/as e adultos

Axudar a todas as persoas mozas e adultas para que aprendan...
Aumentar o número de persoas adultas que saben ler e escribir,...

...un oficio e así poidan traballar.
...sobre todo mulleres.

Igualdade de xénero

Conseguir que todas as nenas vaian á escola e que...
--

...teñan unha boa aprendizaxe.

Calidade da educación

Mellorar a educación e conseguir que todos e todas saiban...
--

...ler, escribir e facer contas.

